Module(Course Syllabus)Catalogue

2023-2022

College/ Institute	Khabat Technical Institute	
Department	Food Security	
Module Name	Agricultural Legislation	
Module Code	AGL203	
Degree	Technical Diploma ● Bachler ☐ High Diploma ☐ Master ☐ PhD ☐	
Semester	2rd	
Qualification		
Scientific Title	Assistant professor	
ECTS (Credits)	6	
Module type	Prerequisite ☐ Core ☐ Assist. ☐	
Weekly hours		
Weekly hours (Theory)	(2)hr Class	(2)Total hrs Workload
Weekly hours (Practical)	( )hr Class	( )Total hrs Workload
Number of Weeks	12	
Lecturer (Theory)	Kawa yasen salim	
E-Mail& Mobile NO.	kawa.salim@epu.edu.iq 07504826797	
Lecturer (Practical)	Kawa yasen salim	
E-Mail & Mobile NO.	kawa.salim@epu.edu.iq 07504826797	
Websites	Epu.edu.iq	

Course Book

Course Description	**باسێکی کۆرس** ئەو زانستە هەموو بابەتەکانی یاسای کشتوکاڵی دەگرێتەوە، کە خۆی لە مانای یاسای کشتوکاڵی وتایبەتمەندیەکانی وئەو رەگەزانەی کە لێی پێکهاتووە، ئەو سەرچاوانەی کە هێزی پابەندبوونی لێ وەردەگرێت. وە سەرچاوەکانی یاسا دەربارەی چۆنیەتی سەرهەڵدان و لقەکانی یاسای کشتوکاڵی وجۆرەکانی ئەو رێسایانەی کە لە ژیانی رۆژانەدا پەیرەو دەکرێت، وە چۆنیەتی زانیاری وەرگرتن لەسەر لێکدانەوەو رەتکردنەوەی رێگاکانی گەیشتن بە زانیاری دەربارەی حوکمەکانی ئەو یاسایە کە لەگەڵ بەرەو پێشچوونی کەرتی کشتوکاڵی کە خۆی لە بیردۆزی یاسا دەبینێتەوە. کەواتە پەیوەندی توندوتۆڵ هەیە لە نێوان یاساو کەرتی کشتوکاڵی. دراسەکردنی زانستی یاسای کشتوکاڵی دابەش دەکرێت بۆ دوو جۆر: یەکەمیان لێکۆڵینەوە لەیاسا کە دا بۆ تێگەیشتنی بیردۆزەکانی یاساکە، دووەمیان توێژینەوە دەربارەی ئەو مافانەی لە پەیوەندیە یاساییەکانی نێوان کەسەکان و رێگاکانی کشتوکاڵی پارێزگاریکردنیان بۆ باسکردنی بیردۆزە گشتیەکەی.
Course objectives	<u>ئامانجی کۆرس</u> ئامانج لەو کۆرسەی خوێندن گەشەپێدان وبەهێزکردنی توانای زانستی قوتابیانە بەشە کشتوکالیەکان بە گشتی و بەشی ئاسایشی خۆراك بە تایبەتی، وە ئامادەکردنیان بە شێوەیەکی باش. وە پێدانی زانیاری دروست لەو بارەوە، هەروەها بەرزکردنەوەی ئاستی بیرکردنەوەو زانستی و رۆشنبیری وکارکردنی پراکتیکی. هەروەها ئامانجمان لەو پلانە ئەوەیە کە زانیاری تەواو بدەینە قوتابی لە بارەی سەرچاوەکانی پەیوەست بە بابەتی زانستی یاسا، چۆنیەتی سوود وەرگرتن لەو سەرچاوانە. وە هۆشیار کردنەوەی قوتابیان دەربارەی گرنگی زانستی یاسای کشتوکالی وەکو زانستێکی جیاواز لە کارگێری بنەماو رێسای تایبەت بە خۆی هەیە، هەروەها ناساندنی گرنگی پێگەی زانستی یاسای کشتوکالیە کە بەشێکی دانەبڕاوە لە هەیکەلی رێکخستنی دەزگاو دامەزراوە نوێیەکان، وە پێدانی زانیاری بە قوتابیان کە زانستی یاسای کشتوکالی سەربەخۆیە، وە فێرکردنیان لە بنەما جۆراوجۆرەکانی ئەو زانستە پڕ بایەخە بۆ شێوازێکی چالاک لە گفتوگۆکردن لە گەڵ جەماوەرو هۆشیارکردنەوەیان لەو بوارەدا. گومان لەوەدا نیە کە قوتابیانی کارگێری پێویستیەکی زۆریان هەیە بۆ فێربونی ئەو

	زانستە بۆ ئەوەی بەشێوەیەکی وورد و دروست و بە پێی پەیڕەوی دانراو کە بنیاد نرابێ لەسەر بنەمایەکی باشی زانستی و ئەکادیمی. هەروەها بۆ ئەوەی بەڵگەو دەرەنجامەکانیان بتەو و قایلکەر بێت. وە قوتابی پشت ئەستوور بێ بە باوەڕ بە خۆبوون وئەو بەرنامەو پرۆگرام و ڕیگەی کە گرتۆتیەبەر لە خوێندنی بابەتی زانستی یاسای کشتوکاڵی. لە کۆتایی بە فێربوونی ئەو بابەتە قوتابیان دەبنە کەسی کارامەو شارەزای باش لە بواری زانستی یاسای پەیڕەوکراو لە کە رتی کشتوکالی.
Student's obligation	ئەرکی قوتابیان پێویستە قوتابیان پابەندی ئەم خاڵانەی خوارەوە بکرێن: • پابەند بوون بە دەوام و ئامادەبوون لە کاتی وانەکاندا. • دوای تێپەڕبونی ١٠ خولەک لە هاتنی مامۆستای بابەت بۆ هۆڵی خوێندن ڕێگە دەدرێت قوتابی دواکەوتوو بێتە ژورەوە بۆ ئەوەی بابەتەکەی لە دەست نەچێت، بەڵام بە بێوار (غیاب) هەژمار دەکرێت. • پابەند بوون بە تاقیکردنەوەکانی کتوپڕ و لەناکاودا (کویز). • ئامادەکردن وپێشکەشکردنی ڕاپۆرت و سیمنار و پەیپەر وگفتوگۆی تایبەت بە بابەتەکە. • کارکردن بە شێوەی گروپ لە ئەرکەکانیاندا. • پابەندبوونیان بە ئەرکی ماڵەوە تایبەت بە زانستی یاسای کشتوکالی. • پابەندبون بە ئامادەبون لە تاقیکردنەوەکانی وەرزیدا. ڕێگە نادرێت تاقیکردنەوە دووبارە بکرێتەوە مەگەر بە بیانویەکی قایل کەری پزیشکی پشت ڕاستکراوە لە لیژنەی نەخۆشخانە حکومیەکان.
Required Learning Materials	ئامرازەکانی فێرکردن لە ماوەی ئەمساڵی خوێندن دا قوتابیان فێردەکرێن بە هۆی بەکارهێنانی هۆیەکانی نوێی فێرکردن وەکو کۆمپیوتەری کەسی (لاپتۆپ) و داتاشۆ بە پیشاندانی بابەتە زانستیەکان لە ڕێگەی سلایدە ئامادەکراوەکان لە ڕێگەی بەرنامەی پاوەر پۆینت و وۆرد و بەکار هێنانی بۆردی سپی هەڵواسراوی دیواری و نمونەی پەڕاوە جۆراوجۆرەکانی زانستی یاسا و هۆکارەکانی تری زانستی وەکو هۆیەکانی پەیوەندی(بەرنامەی مودڵ، زووم، ڤایبەر، ماسنجەر، ....هتد). هەروەها هەڵبژاردنی ناونیشانە سەرەکیەکان و لاوەکیەکان و بڕگە سەرەکیەکان وبابەتە گرنگەکان و شەرح کردن و قسەکردن لەسەریان کە پێویستیان بە ڕونکردنەوە هەبێت. ئەو هۆکارانە سەرنجی قوتابی ڕادەکێشێت بۆ وەرگرتن و تێگەیشتنی زیاتری بابەتەکە و سود وەرگرتن لە تەواوی بابەتەکە. پێویستە لەسەر قوتابیان کە بەدواداچونی تەواوی بابەتەکە بکەن و بیروهۆشیان لەسەر بابەتەکە بێت لە کاتی شەرحکردنی بابەتەکە.

<table>
<tr><td></td><td colspan="5">هەروەها پێویستە پابەند بن بە دەوامکردن. لە هۆکارە سەرەکیەکانی سەرکەوتنی قوتابی و تێگەیشتنی بابەتەکان پەیوەستە بە بەشداری کردنی قوتابی و ئاراستەکردنی پرسیار و گفتوگۆکردن لە ناو هۆڵی خوێندندا و چەسپاندنی بابەتە گرنگەکان لە ناخی بیری قوتابیان ئەمەش بە بەشداری کارای قوتابیان دێتەدی.</td></tr>
<tr><td rowspan="14">Evaluation</td><td colspan="2">Task</td><td>Weight (Marks)</td><td>Due Week</td><td>Relevant Learning Outcome</td></tr>
<tr><td colspan="2">Paper Review</td><td>2</td><td></td><td>%2</td></tr>
<tr><td rowspan="7">Assignments</td><td>Homework</td><td>14</td><td></td><td>%14</td></tr>
<tr><td>Class Activity</td><td>2</td><td></td><td>%2</td></tr>
<tr><td>Report</td><td>4</td><td></td><td>%4</td></tr>
<tr><td>Seminar</td><td>10</td><td></td><td>%10</td></tr>
<tr><td>Essay</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Project</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Quiz</td><td>4</td><td></td><td>%4</td></tr>
<tr><td colspan="2">Lab.</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Midterm Exam</td><td>24</td><td></td><td>%24</td></tr>
<tr><td colspan="2">Final Exam</td><td>40</td><td></td><td>%40</td></tr>
<tr><td colspan="2">Total</td><td>100</td><td></td><td>%100</td></tr>
<tr><td>Specific learning outcome:</td><td colspan="5">دەرەنجامی فێربوونی قوتابیان لەم کۆرسە
دوای کۆتایی هاتنی ئەو کۆرسە لە فێربونی بابەتی زانستی یاسای کشتوکالی دەرەنجامی باشی بۆ قوتابیان دەبێت لە فێربونی ئەو زانستە گرنگە بەهەموو شێوازەکانیەوە، هەروەها نەهێشتنی ئەو کەموکوریانەی کە قوتابی هەیەتی لەو بارەوە کە لە بواری کارگێریدا سوودی لێ وەردەگرێت ، وە فێربونی ئەو بابەتە پەیوەندی بەتینی هەیە بەپەیداکردنی هەلی کار لە دەرەوەی دامودەزگاکانی دەوڵەت وکەرتی گشتی و زانکۆکان و ڕای گشتی وەکو کەرتی تایبەت وکۆمپانیاکان سودی لێ دەبینێت، کە ڕێنیشاندەرە بۆ ئەوەی پشت بەخۆیان ببەستن تاکو هەلی کار بۆخۆیان پەیدا بکەن وە لە میانەی کارکردنیان لە کارگێری وبوارە جیاوازەکانی تری پەیوەست بەکارگێری سەرکەوتوبن. هەروەها بۆ کەرتی گشتی سوودی زۆری هەیە لە هۆشیارکردنەوەو پێگەیاندنی کادیری چالاک لەو بوارەو هۆشیارکردنەوەی کۆمەڵگە لە بوارەکانی زانستی یاسای کشتوکالیدا.</td></tr>
<tr><td>Course References:</td><td colspan="5">• موسوعة التشريعات الزراعية/ لفته هامل العجيلي, 2018 دار السنهوري القانونية والعلوم السياسية.
• الموسوعة الزراعية/ عامر عبدالفتاح الكيلاني, 2013, دار دجلة ناشرون و</td></tr>
</table>

	موزعون. • **الحيازة الزراعية في ضوة التشريع والفقه والقضاء/ محمد غزمي البكري, 2014, دار محمود لنشر.** • **اجار الراضي الزراعية/ اشرف احمد عبدالوهاب, 2018, دار العدالة للنشر.** • **حكم بيع الثمار و المحاصيل الزراعية قبل بدو صلاحها/ محمد حسن ابويحيى, 2011, الناشر دار يافا العلمية لنشر.**

Course topics (Theory)	Week	Learning Outcome
یاسی کورس بوك - چە مکی چاکسازی کشتوکاڵی	**یەکەم**	
یاسای چاکسازی کشتوکاڵی ژمارە (117) ی ساڵی 1970	**دووەم**	
یاسای ژمارە (20)ی ساڵی 2021 یاسای سەرپەرشتیارانی پرۆژەکانی کشتوکاڵی لە کەرتی تایبەت لە هەرێمی کوردستان - عێراق	**سێیەم**	
یاسای ژمارە (4)ی ساڵی 2022 یاسای بەڕێوەبردن و پاراستنی ئاو لە هەرێمی کوردستان - عێراق	**چوارەم**	
یاسای ژمارە (20)ی ساڵی 2021 یاسای سەرپەرشتیارانی پرۆژەکانی کشتوکاڵی لە کەرتی تایبەت لە هەرێمی کوردستان - عێراق	**پێنجەم**	
یاسای ژمارەی ساڵی (4) **یاسای** 2008 **پاراستن و گەشە پێدانی بەرهەمی کشتوکاڵی**	**شەشەم**	
یاسای رێکخستنی کوشتارگەکان ژمارە22 **ساڵی** 1972	**حەوتەم**	
یاسای ژمارە (8)ی ساڵی 2008 یاسای پاراستن وچاککردنی ژینگە لە هەرێمی کوردستان – عیراق	**هەشتەم**	
پاراستن و چاککردنی هەواو خاك	**نۆیەم**	
یاسای ژمارە(4)ی ساڵی 2008 - یاسای پاراستن و پەرەپێدانی بەروبوومی کشتوکاڵ لە هەرێمی کوردستان - عیراق	**دەیەم**	
حوکمە گشتیەکانی پارستنی بەروبومیی کشتوکال	**یازدەهەم**	
یاسای ژمارە 1 سالی 2008یاسای ریکخستنی دەستکاری زەوی زاری کشتوکالی لە هەریمی کوردستانی عیراق	**دوازدەهەم**	

Practical Topics	Week	Learning Outcome

Questions Example Design

پ1/ تەنها ژمارە و ساڵی یاسایی ئەم ناونیشانانە بنوسە :

1) یاسای پاراستن وچاککردنی ژینگە لە هەرێمی کوردستان – عیراق
2) **یاسایی پاراستن و گەشە پێدانی بەرهەمی کشتوکاڵی لە هەرێمی کوردستان.**
3) **پۆلێنکردنی یاسای هاوردە کردنی ڕووەك.**
4) یاسای چاکسازی کشتوکالی لە عیراق

پ2/ ئەمانەی خوارەوە پێناسە بکە :

1) وەبەرهێنەر
2) **ترشەمەنی**
3) **پرۆژەی کشتوکال**

پ3/ ئەم بۆشاییانەی خوارەوە بە وشەی گونجاو پڕ بکەرەوە :

سزای زیندانیکردن دەدرێت بۆ ماوەی .... مانگ .... ساڵ غرامی لە....... ملیۆن تا .... ملیۆن هەر ڕێگە بە کەسانی تر بدات بگەڕێتەوە بۆ لای.

پ4/ ڕاست و هەڵەی ئەمانەی خوارەوە دیاری بکە :

1) **نەخۆشی کشتوکاڵی ئەگەر بە فراوانی بڵاوبووە بە پەتایەکی کشتوکاڵی دادەنرێت.**
2) **سزا دەدرێت بە زیندانییەکی توند و غەرامەی کەمتر نەبێت لە** 5000000 **و زیاتر نەبێت لە** 1000000 **, بۆ هەرکەسێك کە خاوەنی ماددەی هۆشبەر بێت و کڕین و فرۆشتنی پێ بکات.**
3) **ڕووەکی خشخاش پێی دەوترێت پرۆفاین بڵاوە دەبێتەوە لە (ئێران, ئەفغانستان, پاکستان).**
4) **هاندانی پیشەسازی و دروستکردن یان تەواو کاری کە پشت بە بەرهەمە کشتوکاڵییە دەرەکیەکان دەبەستێت.**
5) **ماددەی (3) جێبەجێ ناکرێت بۆ شەربەتی میوە و مەستکردن وپەستان و وشککراو.**

وەڵامی پرسیارەکان :

پ1/

1- یاسای ژمارە (8)ی ساڵی 2008
2- ژمارە **(4)** ی ساڵی**2008**
3- ژمارە**27**ساڵ**1961**

4- ژماره117 سالی 1970

پ2/

1) وه به رهێنه ر: ئه و كه سه یه كه پابه ندكراوه به وه به رهێنان و داچاندنی یه كه یه كی كشتوكاڵی به پێی یاسا ی ئاوه دانكردنه و رهێنانی زه وییه كانی میری په تی ژماره) 43)ی ساڵی)1951هه ڵوه شاو .

2) **ترشەمەنی:** میوەی هەموو جۆرەڕووەكودرەختێک کەلە ڕەگەزی پرتەقاڵ ولیمۆی شیرین ولیمۆی ترشو پرتەقاڵ ولالەنگی وڕووەکیتر

3- پرۆژەی كشتوكاڵی: یەكەی بەرهەمهێنانی كشتوكاڵی یان كارگەكانی پیشەسازی خۆراک، كە لەلایەن جوتیار یان وەرزێر یان وەبەرهێن، بەپێی یاسا بەركارەكان دامەزرێندراوە، بە ئامانجی بوژانەوەی بەرهەمهێنانی ڕووەكی، سامانی ئاژەڵی و گیانەوەرە ئاوییەكان، پەلەوەریی، هەنگ و مێروە سوودبەخشەكان، كە سەرچاوەی ئابووری كشتوكاڵی لە ماوەیەكی دیاریكراودا لەم بوارانەدا بەگەردەخەن.پ3/

سزای زیندانی کردن دەدرێت بۆماوەی کەمترنە بیت لە **(6) شەش مانگ** و**لە (2) دووساڵ** تێنەپەڕێت وغەرامە لە **(300,000000)** ملیۆن دینار کەمتر نەبێت و لە **(500,000000)**ملیۆن دینار زیاتر نەبێت، هەرکەسێک ڕێگە بەکەسانی تربدات بگەڕیتە وە بولای.

پ4/ ڕاست و هەڵە:

1) **نەخۆشی كشتوكاڵی ئەگەر بە فراوانی بڵاوبووە بە پەتایەكی كشتوكاڵی دادەنرێت.ڕاستە**

2) **سزا دەدرێت بە زیندانییەكی توند و غەرامەی كەمتر نەبێت لە** 5000000 **و زیاتر نەبێت لە** 1000000 **, بۆ هەركەسێك كە خاوەنی ماددەی هۆشبەر بێت و كڕین و فرۆشتنی پێ بكات. ڕاستە**

3) **ڕووەكی خشخاش پێی دەوترێت پرۆفاین بڵاوە دەبێتەوە لە (ئێران, ئەفغانستان, پاكستان). چەوتە**

4) **هاندانی پیشەسازی و دروستكردن یان تەواو كاری كە پشت بە بەرهەمە كشتوكاڵییە دەرەكیەكان دەبەستێت. چەوتە**

5) **ماددەی (3) جێبەجێ ناكرێت بۆ شەربەتی میوە و مەستكردن وپەستان و وشككراو.ڕاستە**

Extra notes:

External Evaluator

دوای پێدا چوونەوەی ئەو ڕادەی بۆ کۆرس
کە بە لۆژیکی (ڕیباسای گشتی کالی) بینیمان هەموو
ڕێنماییەکانی تێدا ڕەچاو کردووە

جێگای دەست خۆشییە

پ- ی- د/ عبد الحمید عثمان محمدامین